

ЗВІТ

про екологічний стан Шевченківського району, впровадження природоохоронних заходів щодо зменшення навантаження на довкілля у 2020 році та аналіз статистичних даних основних показників охорони навколишнього середовища

Екологічний стан – це сукупність показників, які характеризують якість природних складових довкілля. Найбільш значимими складовими є атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти, зелені насадження, тощо.

Шевченківський район знаходиться в центральній частині міста Києва, що створює передумови для високого техногенного навантаження на довкілля невід’ємними чинниками цивілізації: промисловістю, транспортом, щільною забудовою та ін.

Під впливом антропогенних чинників екологічний стан Шевченківського району потребує особливої уваги та вжиття відповідних заходів з охорони навколишнього природного середовища. З цією метою Шевченківська районна в місті Києві державна адміністрація здійснює на території Шевченківського району екологічну політику, спрямовану на збереження безпечного для існування живої і неживої природи навколишнього середовища, захисту життя і здоров'я населення від негативного впливу, охорону, раціональне використання природних ресурсів.

Робота сектору з питань екології Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації протягом 2020 року була зосереджена на реалізації основних засад державної екологічної політики України на період до 2030 року, та спрямована на вирішення територіальних проблем екологічного напрямку, які отримали своє відображення у відповідних планах заходів з питань охорони навколишнього природного середовища.

I. Заходи з охорони атмосферного повітря

Протягом 2020 року сектором з питань екології Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації було розглянуто матеріали 15 суб'єктів господарювання, що мають намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Зокрема ретельно вивчалось питання наявності зауважень та пропозиції громадськості на публікації у засобах масової інформації про намір підприємств отримати такий документ.

За результатами опрацьованих матеріалів сумарний обсяг викидів забруднюючих речовин опрацьованих суб'єктів господарювання складає 37,2 т/рік. 64% стаціонарних джерел викидів – котлоагрегати, 12% - промислове обладнання, по 6% - ресторанне обладнання, - паркінги, решта – дизель-генератори та автозаправні станції.

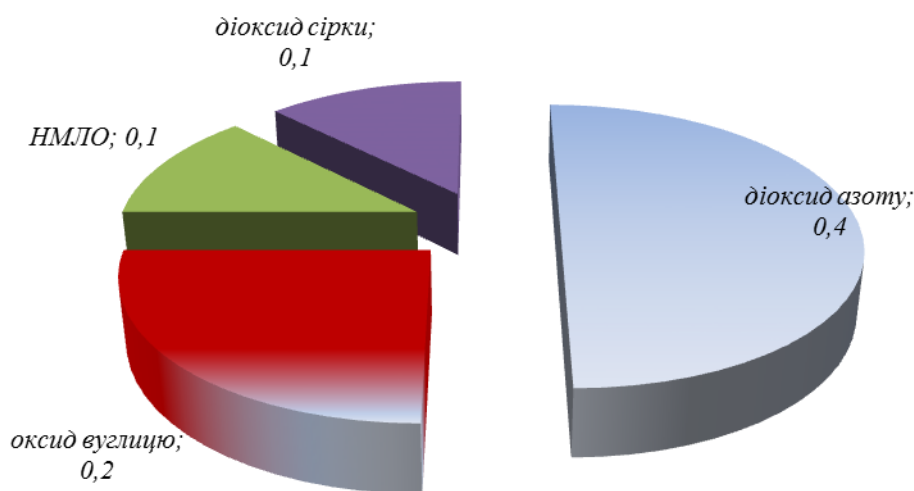
Більшість із зазначених стаціонарних джерел викидів не обліковується органами статистики, оскільки не відповідають критеріям визначеним в Інструкції про порядок та критерії взяття на державний облік об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на здоров'я людей і стан

атмосферного повітря, видів та обсягів забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, затвердженої Наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 10.05.2002 № 177.

За останніми даними Головного управління статистики у м. Києві (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2019 році»*) річний обсяг викидів в атмосферне повітря від підприємств Шевченківського району складає 0,8 тис.тон забруднюючих речовин.

50 % від сумарного викиду стаціонарними джерелами району припадає на діоксид азоту, 25 % – на оксид вуглецю, 12,5 % – неметанові леткі органічні сполуки, 12,5 % – діоксид сірки.

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел Шевченківського району за складом, т/рік

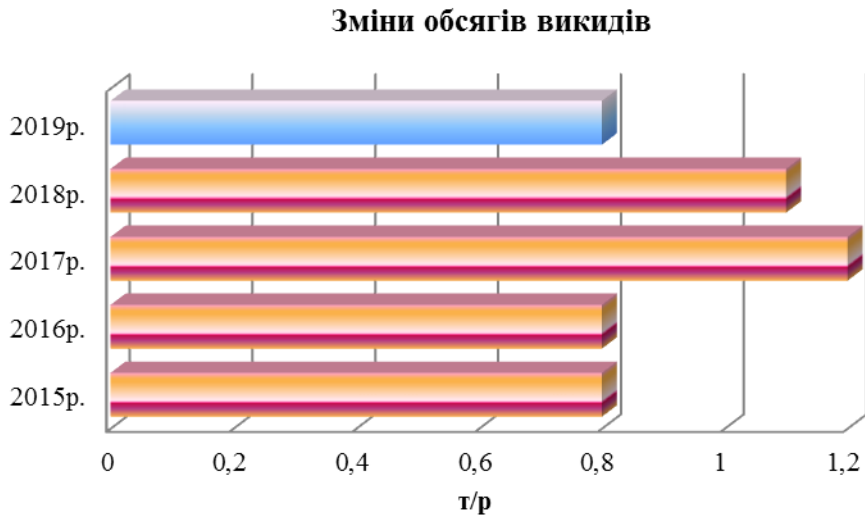

В порівнянні з іншими районами міста Києва обсяг викидів підприємствами Шевченківського району знаходиться на 5-8 місці (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2019 році»*).

	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
		9	6	7	10	1	8	2	4-3	4-3	5
Обсяг викидів, тис.т	2019/місце	3,2	1,1	2,0	10,1	0,4	3,0	0,5	0,6	0,6	0,8
		9	6	7	10	1	8	2	4-3	4-3	5
Обсяг викидів в розрахунку на одну особу, кг	2019/місце	12,8	3,3	5,4	28,2	1,3	18,4	2,3	1,7	1,5	3,7
		8	5	7	10	1	9	4	3	2	6
Обсяг викидів в розрахунку на квадратний	2019/місце	20,3	8,7	13,6	150,5	3,8	148,7	14,2	5,7	13,8	30,5

кілометр, т		7	3	4	10	1	9	6	2	5	8
-------------	--	---	---	---	----	---	---	---	---	---	---

Щорічний аналіз коливань сумарного викиду забруднюючих речовин стаціонарними джерелами в атмосферне повітря Шевченківського району вказує на зменшення обсягу викидів, в порівнянні з попереднім періодом.

Найбільших зменшень рівнів викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел вдалось досягти ПАТ «НВО «КИЇВСЬКИЙ ЗАВОД АВТОМАТИКИ», вул. Старокиївська, 10; АТ «Київмедпрепарат», вул. Саксаганського, 139ДП Поліграфічний комбінат «Україна» по виготовленню цінних паперів», вул. Дегтярівська, 38-44; ПАТ «Інститут транспорту нафти», вул. Січових Стрільців, 60.

Передумовами для зменшення обсягу викидів від стаціонарних джерел в атмосферне повітря забруднення стало впровадження еколого-ефективних заходів. Сектором з питань екології протягом 2020 року проводилась відповідна координаційна робота з підприємствами району щодо виконання планів з охорони навколишнього природного середовища.

Протягом 2020 року підприємствами району проведені природоохоронні заходи на загальну суму **3,8** млн. грн.

З метою охорони атмосферного повітря підприємствами району проведено наступні роботи:

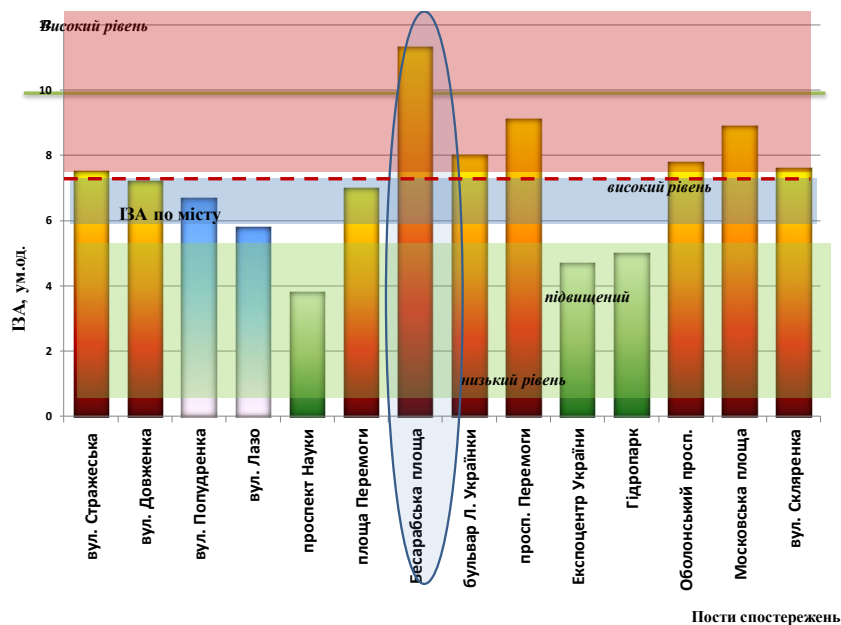
- модернізація виробничого обладнання, реконструкція та ремонт ПГОУ ПАТ НВО «Київський завод автоматики» – 117,0 тис.грн;
- технічне обслуговування газоочисного устаткування. Заміна відпрацьованих фільтрів очищення повітря на витяжних та припливних системах вентиляції ПАТ «Київмедпрепарат» – 1294,24 тис. грн;
- обслуговування та перевірка газоочисного устаткування ДП Поліграфічний комбінат «Україна» по виготовленню цінних паперів» – 13,6 тис.грн;
- ремонт та технічне обслуговування газових котелень ПАТ «Інститут транспорту нафти»- 70,0 тис. грн;

- технічне обслуговування мереж газопостачання, проведення інвентаризації джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Еколого-теплотехнічні випробування котлів Київська філія Концерну радіомовлення, радіозв'язку та телебачення– 52,0 тис.грн;
- налагодження автоматики котлів. Технічне обслуговування котлів ТОВ “САН ПАРК” – 186,8 тис.грн;
- технічне обслуговування обладнання топкової: виконання комплексних еколого-теплотехнічних експрес-випробувань котлів ПрАТ «НЕСТ-ХАННЕР» – 45,1 тис.грн, та ін.

Загрозлива ситуація в районі створюється через надвисоку щільність автотранспортних потоків. Найбільше потерпають мешканці, що проживають в безпосередній близькості до розв'язок та перехресть з недостатніми пропускними можливостями.

Відповідно до результатів спостережень Центральної геофізичної обсерваторії в Шевченківському районі великою екологічною небезпекою характеризуються проспект Перемоги, площа Перемоги та Бессарабська площа.

Забруднення атмосферного повітря міста Києва за результатами даних постів спостереження Центральної геофізичної обсерваторії

Бессарабська площа є найбільш забрудненим місцем в Києві. Інтегральний показник забруднення атмосфери постійно характеризується, як високий. Рівні завислих речовин, фенолу, діоксиду азоту та формальдегіду перевищують граничнодопустимі концентрації мінімум у два рази.

Інформація про фактичні показники атмосферного забруднення фіксується стаціонарними постами контролю та спостереження Центральної геофізичної обсерваторії. Даних приладів контролю на території Шевченківського району лише 4, в той час як небезпечних транспортно-перенасичених місць значно більше.

Відповідно до плану соціально-гігієнічного моніторингу атмосферного повітря на 2020 рік в зоні впливу автомагістралей на житлову забудову Шевченківського району м. Києва ДУ «Київський міський лабораторний центр Міністерства Охорони здоров'я України» здійснюється моніторинг атмосферного повітря Шевченківського району міста Києва.

За результатами досліджень повітря населених місць від 09.06.2020 виявлено перевищення максимально разових гранично-допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин за адресами:

- по азоту діоксиду: бул. Шевченка, 60 в 1,3 рази (0,3 мг/м³, за ГДК – 0,2 мг/м³); проспект Перемоги, 1 – в 1,45 рази (0,3 мг/м³, за ГДК – 0,2 мг/м³); вул. Басейна, 1/3 – в 1,42 рази (0,28 – 0,3 мг/м³, за ГДК – 0,2 мг/м³), що не відповідає вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», затверджених наказом МОЗ України від 14.01.2020 №52 гігієнічних регламентів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць.

В інших місцях відбору проб повітря, що проводились 09.06.2020 року в Шевченківському районі перевищень максимально разових гранично допустимих концентрацій азоту діоксиду, вуглецю оксиду, сірчистого ангідриду, пилу недиференційованого за складом, формальдегіди і свинцю, властивих викидам автотранспорту, не виявлено.

За результатами досліджень від 11.09.2020, було виявлено перевищення максимально-разових гранично-допустимих концентрацій (ГДК) забруднюючих речовин за адресами:

- із азоту діоксиду: бульвар. Т. Шевченка, 60 - в 3 рази; проспект Перемоги, 1 – в 3,25 рази; вул. Басейна, 1/3 – в 4,5 рази; вул. Хрещатик, 18/2 – в 4 рази; вул. Васильківська, 24 – в 4,1 рази; вул. Володимирська, 40 – в 3,55 рази; вул. Б. Хмельницького, 30/10 – в 2 рази; вул. Я.Вал, 19/31 - в 2,1 рази; вул. М. Гречко, 2 – в 3,4 рази;

- із вуглецю оксиду вул. Басейна, 1/3 – в 1,5 рази; вул. Васильківська, 24 та вул. Володимирська, 40 – в 1,4 рази; вул. Хрещатик, 18/2 – в 1,4 рази; бульвар. Т. Шевченка, 60 - в 1,8 раз; проспект Перемоги, 1 – в 2 рази; вул. Б. Хмельницького, 30/10 – в 1,5 рази; вул. Я.Вал, 19/31 та вул. М. Гречко, 2 - в 1,4 рази, що не відповідає вимогам «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів», затверджених наказом МОЗ України від 19.06.1996 року №173 та «Гранично допустимих концентрації хімічних і біологічних чинників в атмосферному повітрі населених місць», затверджених т.в.о. головного державного санітарного лікаря України від 03.03.2015 року.

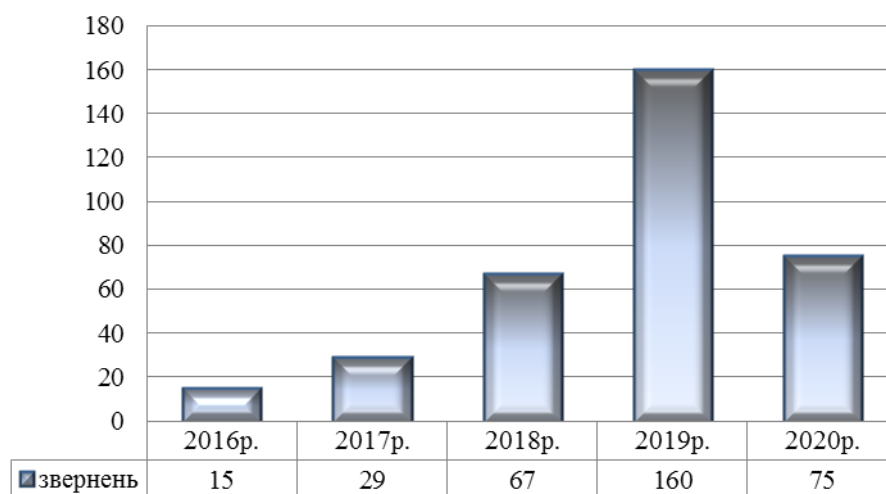
Перевищення гігієнічних нормативів азоту діоксиду та вуглецю оксиду зумовлено високою щільністю руху автотранспорту, щорічно повторюються і мають тенденцію до зростання за відповідних погодних умов.

В рамках урядових програм енергонезалежності та реформи енергетики підприємницьким сектором Шевченківського району активно впроваджуються альтернативні джерела тепло та енергопостачання - твердопаливні котли.

Нажаль, дані об'єкти створюють підвищений вплив на довкілля, збільшення концентрації шкідливих домішок в атмосферному повітрі, погіршення умов проживання мешканців прилеглої житлової забудови.

Протягом поточного року сектором екології було відпрацьовано 75 скарг мешканців Шевченківського району на задимлення повітря, що на 85 скарг менше ніж в минулому році.

Розгляд скарг мешканців на задимлення

За зверненнями заявників працівниками сектору вживались заходи із визначення джерел негативного впливу, з'ясування законності вчинення викидів в повітря, встановлення рівня надмірності нанесеної шкоди та, за необхідності, направлялась інформація до контролюючих органів для притягнення до відповідальності порушників. Найбільше занепокоєння протягом опалювального періоду 2020 року викликали об'єкти АК «Укрзалізниці».

II. Охорона та раціональне використання водних ресурсів

Державний облік водокористування здійснюється шляхом подання водокористувачами звітів про використання води за формою №2ТП-водгосп (річна) до Держводагенства через спеціалізовані підприємства, установи та організації, що належать до сфери його управління, які є виконавцями робіт зі складання державного водного кадастру, за місцем здійснення водокористування.

Під час державного обліку водокористування систематизуються дані про водокористувачів, які здійснюють діяльність пов'язану із забором, та/або використанням води, скиданням зворотних (стічних) вод та забруднюючих речовин.

Відповідно статистичних даних Державної служби статистики у м. Києві за 2019 рік (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2019 році»*) підприємствами Шевченківського району використано 22 млн. м³ прісної води. Розподіл використання води на питні/санітарно-гігієнічні та виробничі потреби склав 14/8 млн. м³ відповідно. Оборотно та повторно-послідовне водозабезпечення у 2019 році становило 8 млн. м³.

		МЛН. М ³									
	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
Обсяг використання прісної води	2019/ місце	145	2	3	18	14	2	2	2	5	22
		1	7	6	3	4	8	9	10	5	2
Оборотне та повторно послідовне використання води	2019/ місце	9	1	243	143	27	11	2	5	6	9
		6	10	1	2	3	4	9	8	7	5
Використання води на питні та санітарно-гігієнічні потреби	2019/ місце	1,3	39,8	22,5	24,7	44,0	53,6	32,3	41,2	57,1	65,5
		10	6	9	8	4	3	7	5	2	1
Використання води на виробничі потреби	2019/ місце	98,7	57,5	74,7	75,2	54,5	40,6	64,4	57,9	42,5	34,4
		1	6	3	2	7	9	4	5	8	10

Для запобігання забрудненню водних об'єктів, в тому числі стоками підприємствами Шевченківського району через систему каналізації у 2020 році, проведено:

- технічне обслуговування водогрійних котлів – 60,0 тис. грн. (ТОВ «ІНТЕРН» вул. Б.Хмельницького, 53);

- ремонт хімводоочистки ВДПУ-4 з установкою пом'якшення води та гідродинамічне прочищення фекальної каналізації та очищення від мулу колодязів каналізаційної мережі – 55 тис. грн. (ПАТ «НВО «КИЇВСЬКИЙ ЗАВОД АВТОМАТИКИ» вул. Старокиївська, 10);

- чистку акваторії русла р. Либідь та прочищено каналізаційні мережі – 13,8 тис. грн. (ПрАТ «ЗАВОД «КУЗНЯ НА РИБАЛЬСЬКОМУ» вул. Електриків, 26);

- проведено розчищення прибережно-захисної смуги р. Либідь та утримання в належному стані установок для очистки зворотних вод – 14,4 тис. грн. (ПрАТ КЕЗ “Трансигнал” вул. «Жилинська, 97);

- очищення первинних відстійників та проведено гідромеханічне очищення каналізаційних мереж – 31,5 тис. грн (ДП “Дослідний завод зварювальних матеріалів Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона НАН України” вул. О.Теліги, 2);

- капітальний ремонт системи жируловлювання та експлуатаційне обслуговування споруд станції нейтралізації – 259,8 тис. грн. (ДП Поліграфічний комбінат “Україна” по виготовленню цінних паперів» вул. Дегтярівська, 38-44);

- очищення каналізаційних мереж – 399,3 тис. грн. (ТОВ “САН ПАРК” вул. С.Хохлових, 11/2);

- чистка внутрішніх каналізаційних мереж – 128,0 тис. грн. (ТОВ «КИЇВ ХЛБ» виробничий цех №4 вул. Цедика, 4);

- обслуговування та поточний ремонт автоматичної порталльної миєчної установки з системою оборотного водопостачання – 100,0 тис. грн. (Автопідприємство Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України вул. Некрасівська, 7);

- обслуговування очисних споруд та ливневої каналізації – 37,0 тис. грн. (Тролейбусне ремонтно-експлуатаційне депо №2 вул. Довженка, 7) тощо.

Протягом звітнього року діяла цільова програма «Питна вода міста Києва на 2011-2020 роки», яка затверджена рішенням Київської міської ради від 04.11.2010 року № 220/5032. На її виконання Шевченківській районній в місті Києві державній адміністрації кошти не виділялися, але підприємствами району за рахунок власних коштів проводились заходи із розвитку підземних водозаборів та систем децентралізованого водопостачання. Так, на виконання Поточного плану з питань охорони навколишнього природного середовища на 2020 рік ДП «Національна кіностудія художніх фільмів імені Олександра Довженка (проспект Перемоги, 44) було заплановано і проведено роботи із профілактичного огляду та ремонту устаткування артезіанської свердловини.

III. Заходи по захисту земельних ресурсів від забруднення промисловими та побутовими відходами

Сектором з питань екології постійно здійснюється координація підприємств Шевченківського району щодо дотримання законодавства, зокрема

в частині використання відходів з урахуванням їх ресурсної цінності та вимог безпеки для здоров'я людей і навколишнього природного середовища.

Зокрема, протягом 2019 року вівся щоквартальний аналіз виконання підприємствами району поточних планів робіт охорони навколишнього природного середовища, зокрема в частині поводження з відходами. Так, підприємствами Шевченківського району 100% відходів було передано до відповідних організацій на утилізацію. В тому числі проведено:

- ПАТ «Київмедпрепарат» утилізовано 21,3т препаратів фармацевтичних некондиційних на загальну суму 83,1 тис. грн.;
- ДАХК «Артем» передано на вторинну сировину 17т брухту чорних металів на 2,8 тис. грн.;
- ДП Поліграфічний комбінат «Україна по виготовленню цінних паперів» передано на утилізацію 58 тис. ламп люмінесцентних на 34 тис.грн.;
- Тролейбусним Ремонтно-експлуатаційним депо № 2 передано для утилізації 1,8 тис. відпрацьованих люмінесцентних ламп на загальну суму 14 тис. грн.

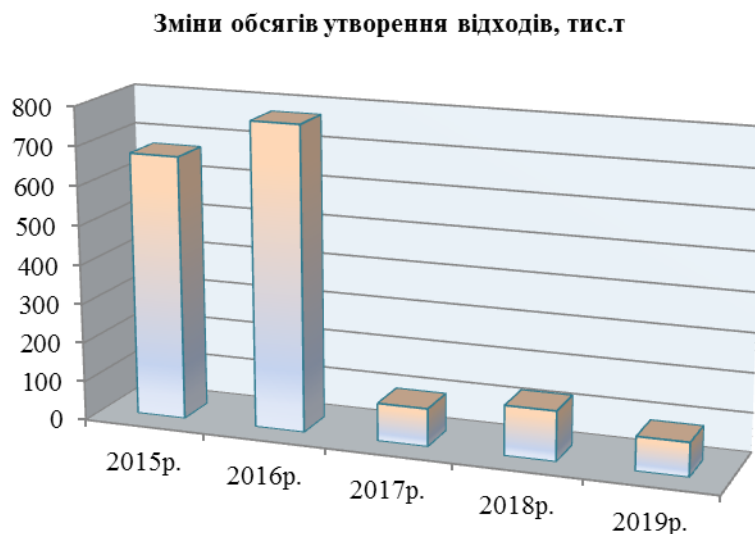
За останніми даними статистики протягом року промисловим комплексом Шевченківського району утворено 86007,8 тон відходів, з них 12,4 т I класу небезпеки, 17,7т – II класу, 184,9 т – III класу і 85792,8 – IV класу небезпеки (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2019 році»*).

В порівнянні з іншими районами міста Києва обсяг утворення відходів підприємствами Шевченківського району знаходиться на 5-7 місці (*Статистичний збірник «Основні показники охорони навколишнього середовища м. Києва у 2019 році»*).

	Період/ місце	Голосіївський	Дарницький	Деснянський	Дніпровський	Оболонський	Печерський	Подільський	Святошинський	Солом'янський	Шевченківський
Обсяг відходів, тис.т	2019/місце	203,6	114,3	4,8	235,8	25,4	111,1	10,1	42,2	165,8	86,0
		9	7	1	10	3	6	2	4	8	5
Обсяг утворення відходів в розрахунку на одну особу, кг	2019/місце	801,3	331,1	12,9	658,2	79,5	685,4	48,8	123,1	437,0	388,4
		10	5	1	8	3	9	2	4	7	6
Обсяг утворення відходів в розрахунку на квадратний кілометр, т	2019/місце	1272,3	879,7	32,5	3519,0	233,1	5554,5	296,7	413,3	4146,2	3185,5
		6	5	1	8	2	10	3	4	9	7

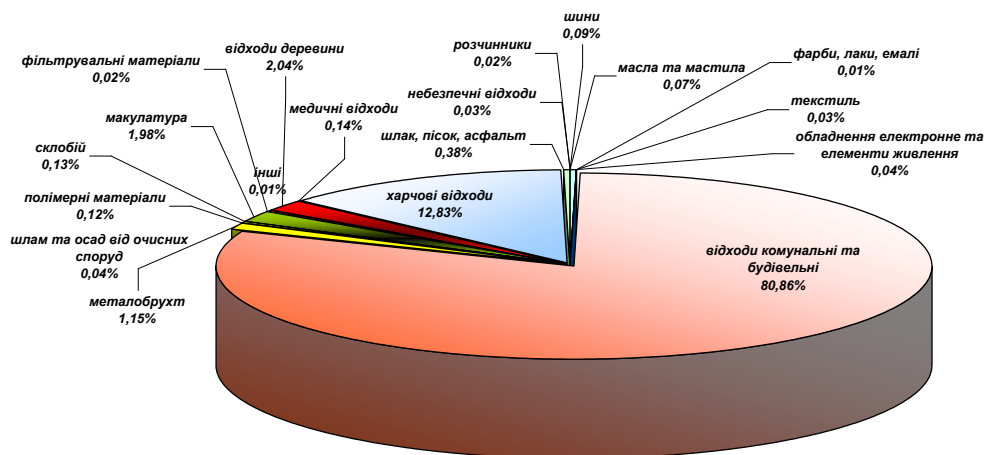
Щорічний аналіз коливань утворення відходів підприємствами, організаціями та домогосподарствами Шевченківського району вказує на

значне зменшення обсягу утворених відходів у 2017 - 2018 роках в порівнянні з попередніми періодами.

Серед усіх видів утворюваних відходів 58 % становлять тверді побутові відходи (ТПВ), від стану поводження з якими залежить екологічна безпека, благоустрій населених пунктів, здоров'я та благополуччя населення.

Розподіл відходів утворених підприємствами району за складовими

З точки зору охорони довкілля всі існуючі методи знешкодження відходів, крім вторинного використання, є небезпечними. Однак, більше 75% побутових відходів міста захоронюються на полігонах. Особливо складна ситуація на полігоні №5. Потужності його вичерпуються — можлива експлуатація протягом ще 2-х років. В Києві переробляється лише 5 % твердих побутових відходів. Це вкрай низький показник. Наприклад, у Варшаві переробляється 62% відсотки сміття, а у Празі-81%.

Одним із ключових індикаторів розвитку сектору екології та безпеки довкілля Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року визначено долю переробки твердих побутових відходів.

В Шевченківському районі спостерігається позитивна тенденція за даним показником, що вдається досягти завдяки встановленню контейнерів для збору скла, картону та пластмаси.

Проводиться інформаційна та роз'яснювальна роботи серед мешканців Шевченківського району по впровадженню роздільного збору сміття.

IV. Зелені насадження та благоустрій території

Для розвитку озеленених територій обмеженого користування - на територіях підприємств та організацій Шевченківського району, враховуючи цілі концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста, сектором екології проконтрольовано виконання організаціями району заходів в частині охорони зелених насаджень на загальну суму 235,3 тис. грн.

Так, підприємствами району за рахунок власних коштів було висаджено 124 дерев та кущів, 1220. квітів, впорядковано 31 гектарів газонів.

В рамках державної акції «За чисте довкілля» підприємствами району було виконано:

- санітарне очищення 12,5 га території;
- впорядкування 7 га газонів;
- посадку 5 дерев;
- висадження 700 шт. квітів.

На вищезазначені роботи підприємствами району було витрачено 42,11 тис. грн.

У 2020 році у зв'язку з погіршенням екологічного стану довкілля та зростанням імовірності виникнення масових пожеж, випалювання рослинності та її залишків працівниками КП УЗН Шевченківського району проводилася роз'яснювальна робота поміж відвідувачів парків і скверів щодо дотримання правил пожежної безпеки на території об'єктів зеленого господарства, а на самих об'єктах благоустрою встановлено інформаційні таблички про заборону розведення багать.

Також працівниками КП УЗН Шевченківського району постійно здійснювався контроль за своєчасним викошуванням газонів, збором випадкового сміття, вигрібанням та вивезенням рослинних решток, видаленням сухостійних дерев і кущів та недопущенням розведення відкритого вогню на територіях об'єктів благоустрою зеленого господарства Шевченківського району м. Києва. У місцях непланових заїздів до парків встановлено штучні перепони, шлагбауми та бетонні плити, при цьому згідно з пунктом 1.3 розділу 3 Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 №1417, забезпечено вільний проїзд пожежних машин.

КП УЗН Шевченківського району постійно проводить заходи по забезпеченню належного утримання та збереження об'єктів благоустрою зеленого господарства, зелених насаджень та зелених зон, що перебувають на балансі.

У вересні місяці Шевченківська районна в місті Києві державна адміністрація на запрошення освітнього центру «Юнекст» провела акцію на честь Всесвітнього дня прибирання «World Cleanup Day» в парку «Нивки».

Протягом звітного року на офіційному сайті Шевченківської районної в місті Києві державної адміністрації розміщувалися статті екологічного спрямування: «Заборонено спалювати відходи та суху рослинність», «Всесвітній день прибирання «World Cleanup Day»», «Увага, небезпечна рослина – амброзія полониста!», «Моніторинг атмосферного повітря Шевченківського району».

Завідувач сектору з питань екології

О.ВАЛЬХОВСЬКА